

SZARVAS

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Salétrom-utca 1189.

Nagy M. könyvnyomda

Hova az előfizetési és
hirdetési díjak küldendőek

Megjelent hétfőn és keddén,
szer, vasárnap és csütörtökön
közvetlenül.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt -- kr --
Félévre ... 2 frt 50 kr. --
Negyedévre 1 frt 25 kr. --
Egyes szám ára 5 kr. --

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6--8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Haasenstein és Vojler (Jaulus Gyula) Dorottya-utca 1. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 1. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Mistrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Ártézi kutunkról.

Városunk, mivel a közvetlen közelében folyó Köröst közgazdasági érdekekből más irányba terelték, rá volt arra utalva, hogy ártézi kutat létesítsen. A kutat Zsigmondy vállalkozó szerencsésen meg is furatta s az most négy csőből tetemes vízmenységet bocsát ki magából. A város nagy áldozatot tett, midőn e kút furatását elhatározta, Sokba került a kut, mivel azon időben kevés volt még a vállalkozó.

Most egészen másként áll a dolog. Azelőtt egy-egy ártézi kut felállítására 30—40 ezer forintba került most azonban a vállalkozók közt előállott verseny következtében lehetségesé vált ártézi kutakat 4—5 ezer forint költséggel is létesíteni s így az egyes községek minden érezhetőbb anyagi megterhelés nélkül állíthatnak fel annyi kutat a mennyi a közszükségletnek és a helyi viszonyoknak megfelel.

Több alföldi nagyobb város van hol már nem egy, de annyi ártézi kutat létesítettek, a mennyire csak szükség volt, hogy az könnyen hozzáférhető legyen.

Nekünk nem szabad az ártézi kut mellett megállapodnunk.

Indokolja az ártézi kutak megszorítását azon körülmény is, hogy városunkban mióta a Körösvizét elvették nagy a vízhiány. A kutakban nagyon sok helyen nincs viz a mi van is az annyira piszkos, földes, hogy jóformán semmire sem használható. Az egyes tüzéseknél volt alkalmunk több ízben tapasztalni, hogy a tüzefeszekendők, a piszkos víz miatt nem egyszer megtagadták a szolgálatot.

Meglehetősen nagy kiterjedésű városunk összes lakossága a Kossuth-téren lévő ártézi kutat veszi igénybe. Azok kik a kút közelében laknak kényelmesen szerezhetik be szükségleteiket de azok, kik a város messzebb fekvő helyein laknak, bizony meglehetősen időbe kerül, míg oda eljutnak.

Gondoskodnunk kell arról hogy a viz mindnyájunk számára könnyen hozzáférhető legyen. Gondoskodnunk kell, hogy tüzéseknél ne legyünk kénytelenek kilométernyi távolságról hozatni a vizet. Gondoskodnunk kell hogy ne legyen kénytelen senki az egészségre ártalmas vízzel élni, az ártézi kut nagy távolsága miatt.

A tapasztalás megtanított immár mindenkit arra, hogy a jó és egészséges ivóvíz többet ér a világ minden patikájánál, mert az egészség fenntartására elhatározó befolyással bír, s különösen a gyomor bajok és a váltóláz megakadályozására hatása ugyancsak csodálatlan.

Jövő évi költségvetésünk már készen van s így ezidő szerint nem bocsátkozhatunk bele a második ártézi kut létesítésébe, hanem azért nem haszontalan dolog előre meg hányunk vetnünk a kut felállításának mikéntjét s azután a jövő évben ké-

TÁRCZÁ.

Egy kis tévedés.

A «Szarvas» eredeti tárczája

Töry Elek ügyvédhojtár nagyon megörült annak a levélnek, a mit a reggeli posta hozott neki.

A levél így hangzott:

Tisztelt uram!

Értesülvén róla, hogy uraságod miután Dr. Korogi ur irodájából kilepett más ügyvédi irodában óhajt gyakorrokoskodni tudatom, hogy havi hatvan forint fizetésért hajlandó vagyok önt irodámban alkalmazni. — Dr. Brezay Árpád köz- és váltó ügyvéd. Sötét-utca 16. I. emelet 12. ajtó.

Töry szegény szülők gyermeke volt s nagyon rá volt arra szorulva hogy némi keresetforráshoz jusson. Előbbeni princípális egy durva vad ember volt, kinek folytonos gorombaságait nem bírta tovább tűrni, hát szépen ott hagyta, bizván benne

hogy majd csak fog kapni alkalmazást másutt.

Amint megkapta a levelet, felöltötte ünneplő ruháját, csinos nyakkendőt választott ki hozzá s azzal elindult, hogy az ügyvédet felkeresse.

Jó sokára kellett az utcákon bolyongni, míg végre ráakadt a Sötét-utczára. Elérte végre a levélben jelzett épületet is Felment az első emeletre s a 12-ik számnál kopogtatott. Semmi válasz.

Meg fogta a kilincset, hogy kinyissa az ajtót, de az nem engedett.

Ekkor az ajtó mellett lévő villanyos csengő gombját nyomta meg.

Pár percz múlva kinyílt az ajtó és abban megjelent egy asszony, egy olyan asszony a minőt még életében nem látott.

Lágy selyem szőke haja ingerlően pihent vállain. Arcza üde volt, mint a fésülő rózsabimbó. Bogár szeméből, piczi piros ajakáról egy menyország üdve mosolygott. Meglehetősen pongyola öltözete csak nővelte bajait.

Az ügyvédhojtár csak nézte, nézte ezt a gyönyörű jelenséget, annélkül, hogy egy-

kukkot tudott volna szólani. Valósággal elállt a szava. Nem talált ezen az asszonyon semmit, a mi izlésének ne felelt volna meg, olyannak lünt fel szemei előtt, mint egy mesebeli tündér.

Több pillanatig tartott ez az igézet s az asszony látva a fiatal ember rendkívüli elfogultságát megtöré a csendet.

— Kit méltóztatik keresni?

Olyan volt ez a hang, mint a csicsergő madaré.

— Dr. Brezay Árpád ügyvéd urat keresem — felelé Töry hebegve.

— Az ügyvéd ur ezen az emeleten lakik, de kissé távolabb.

— Az ügyvéd ur lakáscíméül a 12-ik számot jelölte meg -- mondá kissé összeszedve bátorságát a fiatalember.

— No ez könnyén megeshetett. Az ügyvéd ur nagyon szórakozott szokott lenni — felelé pajzánul a fiatal asszony s azzal kinyújtá karját s hófehér kis kacsóival megmutatta a kereset ajtot.

— Bocsánat asszonyom!

— Kérem! Nincs miért!

szítendő költségvelésnél vegyük figyelembe ezen közszükségletet s állítsuk be a kiadások közé a második ártéki kut felállítására vonatkozó tételt s a következő években a harmadik s negyedikét már a mennyire helyviszonyok követelni fogják a kutak megszorítását.

Különbön ezen tárgyra még gyakrabban visszatérünk.

H I R E K.

— A főgymnásiumba 1894—95-évre belépni (hajtók iratkoznak szept. 1. 2. 3-án, A tanítás kezdődik szeptember 4-én. Ezt előzőleg a mult tanévi vizsgálatról elmaradni kénytelen nyilvános és magán tanulókat utólagos vizsgálata az I—IV. osztályból augusztus 30-án az V—VIII. osztályból 31-én reggel 8-tól a megfelelő termekben lesz tartva. Beiratkozáskor a szülők vagy gyámok jelenléte kívánatos, A fölvétel kellékei születési okirat, himlőoltási esetleg újra oltási bizonyítvány. Az 1. osztályba lépők ezek mellett a népiskola IV. osztályáról elfogadható bizonyítványt fölmutatni tartozván, sem 9 évesnél fiatalabb sem 12-nél idősebb nem lehet. Gyenge jegyű bizonyítványt mutatók díjtalan fölvételi vizsgát tesznek s ennek eredménye határoz a fölvétel telett. Felső osztályba lépők rendes évváró bizonyítvánnyal mutatja be magát. A főgymnásiumba belépni óhajtok fizetni tartoznak: Az először iratkozó fölvételi díj czimén 1 frtot. Kivétel nélkül minden tanuló az év kezdetén lefizeti az orvosi díjat (1 frt), a tanár nyugdíjra eső illetékét (50 kr.) a tanszerpénzt (1 frt 50 kr.) a torna rajz és fürdő díjat (I—IV. 5 frt V—VIII. 3 frt) s a tanítási díjat, vagy legalább ez utóbbi tételnek félevi részletét. A tanítási díj pedig helyben lakó keresz-

tényekre 10 frt, esperességbeli ág. evangélikusokra 14 frt az esperesség kötelékén kívül álló keresztényekre 18 frt. Az izraeliták a beírás, orvoslás és nyugdíj illeték kivételével a többi díjak készérését fizetik vagyis torna-, rajz-, fürdő-díjban 10, illetve 6 frtot, tanszerpénz czimén 2 frt 50 krt s tanítási díjban 36 frtot. Az alumneumban (déli étkezés) fölvételni óhajtok, ha nem esperességbeliek fizetnek tiz óra 50 frtot mely összeg félevi részletben is törleszthető. Esperességbeliek kik szegénységüket közokirattal bizonyítják fizetnek 10 óra 30 frtot. Ugyanezen csoportba más esperességek s kerületek szegénysorsu családjainak tanuló gyermeke is fölvehető hasonló föltételek mellett. A gör. keletiek és izraeliták hasonló kedvezményre nem bírnak kilátással azon oknál fogva hogy ők főgymnásiumunk fentartásának évi terhében részt nem vettek s vesznek soha. A konviktusra [esti étkező] járók 10 óra 34 frtot fizetnek.

— Társulati leányiskolánkban a tanítás szeptember hó 3-án veszi kezdetét a növendékek felvétele szept. 1. és 2-án történik a leányiskola helyiségében d. e. 9—12-ig. Azon növendékek kik az intézet valamelyik osztályába (Az első elemi osztály kivéve) belépnek s az előző tanévről rendes bizonyítványt nem mutathatnak föl fölvételi vizsgálatot tartoznak teljesíteni. Azon szülők kik leánygyermeküket az intézetbe fölhozzák, ezáltal a társulat évi rendes tagjaivá válnak s az illető osztályok szerint megállapított tandíjat fizetik. E tandíjak a következők: az I. és II. elemi osztályokba lépők fizetnek havonként 2 frt 50 krt a III. és IV. elemi osztályokba lépők fizetnek havonként 3 frt 50 krt. az I. és II. polgári osztályokba lépők fizetnek havonként 4 frt 50 krt. a III. és IV. polgári osztályokba lépők fizetnek havonként 5 frt. Beiratási díj: 1 frt. Magántanulók díja 25 frt. vizsga és 5 frt tandíj. Azon növendékek kik a polgári osztályok bevégezése után mint kézimunka tanfolyamot tanulók, az

intézetbe bejárni óhajtanak havonként 2 frt 50 kr. tandíjat fizetnek.

— Tallián Béla megyénk főispánja a szomszéd Csongrád vármegyében elfoglalt főispáni állásáról leköszönvén, ebbeli lemondása elfogadtatott s így főispáni működésének tere ezután kizárólag Békésmegye lészen.

— Reiszig Edét megyénk volt kormánybiztosát és főispánját ő felsége belügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki.

— Tanítók közgyűlése. A békés és délbiarmegyei róm. kath. tanítók idei közgyűlése előre nem látott akadályok folytán augusztus hónapról későbbi időre halasztatott.

— A himlőoltás szeptember 2-án veszi kezdetét a városháza kisebbik tanácstermében s ettől kezdve mindennap délután tartatik míg befejezést nem nyer.

— A városi előjáróság figyelmezteti azon lakosokat kik a 18-ik számú ideiglenes talaj átmetszési hidon járnak, hogy nagy terhet azon keresztül ne vigyenek mert az könnyen elmerül.

— Felhívás. Az összes siratói és bezinai nyisti gazdák, akiknek nyistjei most osztályoztattak még e hét folyamán jelentkezzenek Golián Soma jegyző, kataszteri ügyvezető irodájában.

— Elhaltak városunkban aug. 17-én Jancsó Mihály 1 éves, Unatyinszky Zsuzsanna 28 éves Aug. 18-án Kondacs Anna 40 éves, Litauszky Erzsébet 1 éves, Aug. 19-én Fórgó Judit 1 éves, Aug. 20-án Angyal Mihályné szül. Kelemem Erzsébet 69 éves, Brlás András 2 éves, Gaál Györgyné Szloszjar Julia 36 éves, Janis Erzsébet egy éven alóli Aug. 22-én Hruczjar Judit 1 éves.

— Mult számunkban közölt tárcza folytatását lapunk jövő száma hozza.

Az elhangzott köszönés után becsukódott a 12 szám ajtaja s Töry a jelzet irányban a 13-ik ajtó elé ért.

Az ügyvédet otthon találta. Bemutakozás után elmondta neki a tévedést. Az ügyvéd megnézte a felmutatott levelet s látható bosszankodással adta vissza.

— Hja öcsém uram! Látja ígyvan ez. A sok munka közt alig kerülbe ki az ember az ilyen tévedéseket. Egészen magamra vagyok hagyatva irodámban. Segédem körülbelül négy hónappal ezelőtt elutazott szabadságra s ahelyett hogy visszajött volna, ennek eltelte után egy levelet küldött, hogy körülményei másként alakulván, kénytelen állásáról leköszönni. Igen örvendek hogy ilyen gyorsan felkeresett. Mikor szándékozik állását elfoglalni?

— Kérem, akár mindjárt!

— Ez nagyon szép üntől. Ime ez lesz az asztala. Itt van ez az adókártya, sziveskedjék ezen uri ember házbéradójanak laküresedés czimén való törlesztését a pénzügyigazgatóságához beadandó kérvény után elintézni. Ez az akta csomag pedig egy váltópert tartalmaz. sziveskedjék majd át-

tanulmányozni, a további teendőket majd azután mondom el. Emitt meg egy kölcsönügyet kell lebonyolítanunk, node gyujtsón rá egy szivarra, finom specialitás, tudom, hogy izleni fog.

* * *

Telkessy Arthurné zongorája mellett ül. Kicsiny kezeivel lágy akkordokat csal ki a hurokból, közben-közben gondolataiba mélyed s szemeit könyök boritják el.

A másik szobából kis idő múlva egy élteőbb asszony jön ki.

— Tilda! Hát már megint könnyezel Mire való az a folytonos bánkodás! Talán bizony ő miatta sírsz?

Hogy gondolhatsz ilyet anyám — s ezzel felugrott helyéről a fiatal asszony idegesen jarkálva fel s alá teremben — attól a percztől fogva, hogy azt a levelet mely hűtlenségét előttem feltárta elolvastam, gyűlölöm azt az embert. Nincs egy parányi szónalom érzetem sem iránta. Ha könnyezem nem ő miatta, könnyezem.

— Miért sírsz hát?

— Nem tudom.

— Hát anyádnak sem mered megmondani bánatod okát?

— Oh anyám! Ne kívánd ezt, legalább még most ne.

Az öreg asszony erre fejét rázva kiement.

E pillanatban kopogtatnak s a szalon ajtaján belép egy izlésesen öltözött csinos fiatal ember.

— Isten hozta Töry ur! Ön olyan ritkán látogat meg bennünket, pedig hát ez a jó rokonhoz nem illik.

— Igaza van asszonyom, de mindögfelek hogy alkalmatlan leszek.

— Ugyan, hogy beszélhet ilyet Jöjje bármikor, mi szivesen fogadjuk. Apócs! Elhozta az ígért hangjegyeket!

— El! Mondhatom remek egy daltam.

— Játsza már?

— Oh, igen.

— Lesz szives megismertetni veled?

— Ezer örömmel! — — —

— Valóban gyönyörtől!

— Próbálja meg mostmár nagysága!

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 19-ik száma 25 képpel jelent meg melyek a Nagybányán tartott bányász kongresszus és a miniszterelnök ot-tanilatogatója alkalmából mind Nagy-bányára és vidékére vonatkoznak s részben eredeti fényképek részben a »Vasárnapi Ujság« kiküldött raj-zoló művészeinek fölvételei után ké-szültek. Egy nagyobb közlemény sok kép kíséretében Nagybányát és kör-nyékét ismerteti. — »Nagybánya tör-ténetét« Schönherr Gyula írta meg s ismét külön cikk foglalkozik Nagy-bánya nevezetes régi építészeti emlé-kével a Szent-Istvány toronnyal. — E szám egyéb közleményei a »Ger-jenes kincse« Elbeszélés Györkönyi Károlytól továbbá »A fészek.« Souvestre Emil költeménye fordította Rácz Mi-hály. — »Az esőfa« — »A lebergi kiállítás« (Képpel) — »A magyarok Lembergben« Erdélyi Zoltántól — A rabszolgaság igejéből. Írta Tolsztoj Leó. (Oroszból.) — »Irodalom és mű-vészet« »Közintézetek és egyletek« Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Uj-ság« előfizetési ára negyedévre 2 frt a »Politika Ujdonság«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest egyetem-utca 4 szám.) Ugyanitt megrendel-hető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára a férfiev-re csak 1 frt 20 kr.

* CSARNOK. *

Julia végzete.

(Folytatás.)

Azonban más volt megírva a sors, e nagymester, könyvében.

Egy vasárnap Júlia kilépett szerény lakocskájából, s a templomba ment énekelni.

A templomban ugyanakkor egy a vá-roson keresztül utazó színigazgató is jelen volt s feltűnt neki Julia csoda szép hangja s midőn be lett fejezve az isteni tisztelet, felkereste szerény lakásán a leányt, fényes ajánlatot tett neki, ha énekesnőnek szer-ződik társulatához. Midőn látta, hogy aján-latával nehezen fog boldogulni, csábosza-vakkal kezdte a szép leány előtt festeni a reá varó fényes jövőt. Beszél a szinpad fényéről, szólott a közönség tapsairól, a vi-rág esőről, mely a művészek lábaihoz hull . . . mesélt gazdag szinpartolókról bárók, grófok kegyeiről s példákkal bizo-nyította, hogy művésznőkből már hercegnők is lettek! . . . Ez utóbbi szavainak hatása volt a legnagyobb az ingatag leányra, a nagyravágyás csalfa démona kezdte meg szívében munkáját . . .

Az igazgató észrevette a szavai által okozott hatást tovább beszélt mesés gaz-dagságról, fényes cselédségről bársony bu-torok és cimeres hintóról . . . svégül utána tette: »kisasszony ne mulassza el az al-kalmat, hallgasson reám s fontolja meg sza-vaimat, ha követi, fényes jövő vár reá, ma-gas helyen fog egykor tündökölni, ha itt marad, mi lesz belőle? egy szegény lény-nyel több, kit az emberek csodálnak mig széz, s aztán? feledik! . . . Jegyezze meg szavaimat, oly szép nő, mint kegyed, meg-érdemli, hogy fényes szinpadi dicsőség után hercegi diadem ragyogjon homlokán» . . .

Ezzel távozott.

Pár napig nem látta Julia, e pár nap éjszakáit ébren virrasztotta át. Folyton az igazgatót, a szinpadot s fényes palotákat látott maga előtt maga előtt lázasizgatott-ságában . . . s a nagyravágyás, mely eddig hamu alatt lappangó parázként volt elfojtva szívében lángra lobbant mostan egy kis szeilő — kevés rábeszélés — által.

Eszébe jutott Paoló is, ki őt annyira szereti, de Paoló szegény, nem szeretheti meg az igazgató által festett gazdagság ké-nyelmeit, aztán olyan szenvedélyes és fél-tékeny, hisz nem régen is, midőn egy más ifjuval tovább társalgott mint Paoló sze-gény nem szeretheti meg az igazgató által festett gazdagság kényelmeit, aztán olyan szenvedélyes és féltékeny, hisz nem régen is, midőn egy más ifjuval tovább társalgott mint Paólónak tetszett, mily dühös és fél-tékeny pillantásokat vetett reá! s midőn ez alkalommal hazakisérte őt, egy tört mu-talott neki, s ezeket mondá: »Julia, ha hűtlen lennél valaha hozzám, az ég min-den csillaga s védszentemre esküszöm, e tört döfném szívedbe».

Megborzadt e vissza emlékezésre dac-töltötte el szívét, ezzel a féltékeny ember-rel éljen ő?

Majd újra a szinpadot látta, a taps-vihart hallotta s — határozott; a szere-lem mérlege könnyebb volt, mint a nagy-ravágyásé . . .

* * *

Midőn pár nap múlva ismét eljött a színigazgató örömmel vette tudomásul Julia válaszát, mely ennyiből állott: »énekesnő leszek».

S Paoló nem volt jelen, hogy lebe-szélte volna szándékáról, nem volt jelen, hogy forró csókjaival, döntő érveivel bebi-zonyította volna, miként néha egy kuny-hócska sokkal több boldogságnak színhelye mint a fényes paloták.

Nemsokára a hírlapok tele voltak egy új szinpadi csillag a Julia énekének ma-

— Ugyan ne nagyságojjon, hívjon egyszerűen Tildának.

— Ha kegyed engem Eleknek.

— Nohát édes Lexi ur . . .

— Semmi Lexi ur!

— Tehát édes Lexi! Azt hiszem, hogy rokonok közt ez a megszólítás sem il-letlen.

— Természetesen, hogy nem

— Lexikém én magára nagyon, de nagyon haragszom.

— Borzasztó!

— Igenis, haragszom mert csak ugy hébe-korba látogat el hozzánk talán bizony Kis Mari veszi igénybe minden idejét, főnökének a leánya.

— Csalódik nagysága . . . édes Til-dám. Igaz hogy néha ott maradok náluk a hivatal után, de ne higgye hogy udvarolok, neki.

— Hisz azt mondta a multkor, hogy nagyon kedves és szép leány?

— Szó sincs róla. Dehát ebből még nem következik, hogy szerelmes vagyok bele. Külömben is — — —

— Külömben is?

— Hát kimondom, van már más vá-lasztottan.

Az asszonyka e kijelentésre elhal-ványodott.

— De mi baja Tilda? Talán ros-zsul van?

— Egy kis fejfájásom van, ez az egész, kérem ne vegye rossz néven lehan-gontságomat.

— Ez a kedély állapota engem két-ségbe ejt.

— ? —

— Igen Tilda, nekem van egy vá-lasztottam. Gyönyörű egy teremtés, gyö-nyörű egy asszony.

Tilda arcát e perczen gyengéd pir-futotta be.

— Asszony?

— Asszony, de férjétől elvált asszony, Oh ha tudnám, hogy szeret, a föld légbol-dogabb halandója lennék. De nem merek reményleni. Félek hogy ő nem fogja viszonzani szerelmemet, pedig ez esetben rám nézve az élet tengernyi but és bánatot fog hozni.

— Nem fog hozni — — —

— Hogyan Tilda ön megértett volna engem! Kezét remegni érzem kezemben. Szemeiből oly kimondhatlan jószág sugáro-zik ki. Szeret-e hát engem? Mondja ki azt a szót, a mit kimondani már szükségtelen de a mely engem oly boldoggá, nagyon bol-doggá tesz!

— Szeretem . . . szeretem!

* * *

— Doktor ur, kérem sajnálattal ke-l tudomására hoznom, hogy az irodától meg-válok.

— Hogy . . . hogy.

— Házasodom.

— Per amorem é'd! És ki a me-nyasszonya?

— Telkessy Arthurnó.

— A szomszédnőnk? A kinek a váló-perével foglalkoztunk?

— Igen az! És fogadja a doktor ur legmélyebb hálámat és köszönetemet azért a kis tévedésért, hogy lakás czimét elhi-bázta, mert ez lett nekem boldogságom kü-

